

Голодомор: геноцид українського народу

Україна пам'ятає – Світ визнає

У 86-ті роковини Голодомору

Голодомор забрав мільйони життів в Україні та був елементом геноцидного нападу комуністичного режиму для знищення української нації.

Незалежна Україна обмежила б геостратегічні цілі Радянського Союзу бути Євразійською імперією. Для того щоб непокірна Україна залишалася в радянському ярмі, сталінський комуністичний режим протягом десятиліття терору 1928-1938 рр. розпочав атаки на українську церкву; українську національну, культурну та політичну еліту; та соціально-економічну структуру нації – хліборобів в українських селах – шляхом голоду.

Рафаель Лемкін, який зробив найбільш вагомий вклад для створення Конвенції ООН про Геноцид, назвав український геноцид чотирьохетапним нападом на українську націю.

1. *Перший етап:* винищення інтелігенції, мозку нації. Десятки тисяч українських вчителів, письменників, художників, мислителів, політичних лідерів були ліквідовані, ув'язнені або депортовані.
2. *Другий етап:* напади на незалежну Українську Православну Автокефальну Церкву через ліквідацію її лідерів та духівництва.
3. *Третій етап:* морення голодом селян, носіїв традицій, фольклору та музики, національної мови та літератури, національного духу України.
4. *Четвертий етап:* зміна структури етнічного українського населення шляхом заселення неукраїнськими народами.

Наслідки геноциду

Демографія: Оцінки людських втрат унаслідок Голодомору коливаються в залежності від методологій, таких як земельні території що розглядаються (були території, які постраждали за межами України, де етнічні українці були більшістю) та періоду часу (більш високий рівень смертності продовжувався аж до 1934 року). Проте існують беззаперечні докази того, що Голодомор призвів до свідомого вбивства голодом мільйонів українців, що стало разючим ударом по демографічних показниках України на багато десятиліть.

Найбільш шокуючою особливістю Голодомору був високий рівень смертності серед дітей. У багатьох українських регіонах, близько двох третіх дітей не пішли до школи у вересні 1933 року.

Психологічна травма: Радянський режим заперечував існування голоду і будь-яке згадування про нього було заборонено. Сім'ї не обговорювали це вдома через страх загрози для своїх дітей чи звинувачення в антирадянській пропаганді. Лише останніми роками Україні вдалося почати шлях усвідомлення та сприйняття моральних та психологічних наслідків травми та її заперечення.

Сила дезінформації: 1933 рік

Під час Голодомору Радянський Союз впровадив інформаційну блокаду, забороняючи журналістам та іноземцям подорожувати територіями уражаними голодом. Радянська пропаганда заперечувала існування голоду та поширювала образ щасливих селян в колгоспах.

“Ситуація в Україні дуже погана. Якщо ми зараз не приймемо заходів, щоб покращити ситуацію, ми можемо втратити Україну.”

– Йосиф Сталін, 1932 р.

Засоби масової інформації: Кілька журналістів, таких як Малколм Магґерідж, Ґарет Джонс та Ріа Клаймен, яким вдалося повідомити про Голодомор, не змогли пробитися через галас тих хто заперечували, а саме впливового Волтера Дюранті з *Нью Йорк Таймс (The New York Times)*.

Уряди: Уряди та Ліґа Націй, опираючись на економічні, дипломатичні та політичні міркування, не спромоглися прийняти будь-які міри щоб зупинити геноцид, незважаючи на демонстрації по всьому світу, які почалися з Міжнародного Дня Скорботи та Протесту 29 жовтня 1933 року. У Канаді мітинги та кампанії з написання листів були організовані у багатьох містах. У вересні 1933 року, Ліґа Націй обговорила Голод за закритими дверима та направила протестувальників звернутися до організацій “суто неполітичного характеру”.

Міжнародні гуманітарні організації: У відповідь на міжнародні заклики про допомогу, Червоний Хрест запропонував допомогу Радянському Об’єднанню Червоного Хреста та Товариствам Червоного Хреста, які відхилили усі пропозиції допомоги, заявляючи що у них не було голоду.

Інформаційна блокада продовжувалася на протязі більш ніж п’ятдесяти років після Голодомору. Радянська влада заперечувала Голодомор, а історикам та дослідникам не надавався доступ до радянських архівів аж до розпаду Радянського Союзу.

ФАКТ: Вбивство шляхом геноциду мільйонів українців паралізувало націю на десятиліття. В рамках геноциду проти українського народу, радянський режим здійснив політику русифікації, придушувавши українську мову та культуру. Розголос про Голодомор було заборонено. Селяни з інших регіонів Радянського Союзу були привезені в Україну замінювати жертв Голодомору. Сьогодні Президент Російської Федерації Владімір Путін стверджує що він “захищає” російськомовне населення як привід російського вторгнення в Україну.

Сила дезінформації: 2019 рік

“Розпад Радянського Союзу є найбільшою геополітичною катастрофою 20-го століття.”

– Владімір Путін,
Президент Російської Федерації, 2005

У 2019 році, Володимир Путін продовжує використовувати засоби дезінформації, заперечення та приховування як зброю у війні Російської Федерації проти України, яка змушена знову захищати свою незалежність та територіальну цілісність.

Дезінформаційна кампанія є частиною більш масштабної гібридної агресії Російської Федерації, яка включає кібератаки, втручання в демократичні процеси незалежних країн, підтримка екстремістських партій закордоном, та спроби підірвати довіру в демократичних установах.

Кремлівська пропаганда та дезінформація продовжують засмічувати сторінки популярних та впливових західних засобів масової інформації. Кремлівська брехня та маніпуляції інколи подаються як факт, або надаються однакового значення, при висвітленні невизнаної Росією незаконної війни в Україні.

ФАКТ: Війна в Україні призвела до понад 13 000 загиблих, 30 000 поранених, та 1.6 мільйона внутрішньо-переміщених чоловіків, жінок та дітей. Як наслідок сьогоднішньої війни, Україна переживає найгіршу гуманітарну кризу з часів Другої Світової Війни.

Висновок: Розірвати цикл – поділитися історією

“Історія не повторюється, проте навчас.”

– Тімоті Снайдер,

Про тиранію: двадцять уроків 20-го століття.

У 2019 році, міжнародна спільнота повинна врахувати уроки історії заради збереження свободи, миру та всесвітньої безпеки. Для того щоб захистити наші спільні цінності демократії, свободи, та основоположні людські права ми повинні діяти рішуче, ділячись історіями минулого та їх схожістю з сучасністю.

Інші люди. Інша зброя. Ті самі ідеології. Та сама війна.

Підготував

Всеукраїнський комітет в справі Голодомору Конгресу Українців Канади
листопад 2019

Використані джерела:

Holodomor. The Ukrainian Genocide 1932-1933. Oleh Romanyszyn, Orest Steciw and Andrew Gregorovich. League of Ukrainian Canadians and Ucrainica Research Institute, November 2014.

Голодомор 1932-1933 рр. Комуністичний геноцид в Україні. Український Інститут Національної Пам'яті, Український Кризовий Медіа-Центр та Адміністрація Президента України, 2017 р.

Дізнайтесь більше про Голодомор

